

STANDPUNT

YVES DESMET

Politiek commentator

Fout

“Er is van mijnentwege nooit maar een schijn van een poging ondernomen om de zaak in de doofpot te stoppen of er de mantel van de geheimhouding over te gooien.” Dat was op 23 april de officiële reactie van kardinaal Danneels naar aanleiding van het aftreden van bisschop Vangheluwe. De communicatie paste volledig in de lijn van wat de kerk en haar hiërarchie tot dan hadden volgehouden. Men wist van niets, de talrijke zaken waren nooit met voldoende bewijzen ondersteund geweest, en soms schoot het geheugen tekort om zich de precieze inhoud van de gesprekken met slachtoffers te herinneren. Af en toe werd niet eens subtiel geïnsinueerd dat het de slachtoffers om financiële chantage te doen was.

De publicatie van de Danneels-tapes verbrijzelde die communicatie. Nu lag er eindelijk een onweerlegbaar bewijs op tafel dat Danneels niet in de eerste plaats aan het slachtoffer dacht, maar integendeel actief probeerde de zaak in te dekken door aan te dringen op “vergiftigens” en “het stilhouden van de zaak tot Vangheluwe met pensioen zou gaan”.

Wat Danneels nu toegeeft, is 'too little, too late'

Voor velen werd duidelijk dat wat de onderzoekers van de operatie Kelk onderzochten, geen hersenschim of een complottheorie was, maar een realistische hypothese: dat de hoogste hiërarchie van de kerk jarenlang en systematisch ervoor gezorgd had dat honderden slachtoffers in de kou bleven staan en tientallen daders onbestraft bleven.

Danneels past nu opnieuw de regels van de crisiscommunicatie toe: geef toe wat je niet meer kunt ontkennen, maar ook niets meer. Dus geeft hij nu, rijklijk laat, toe een inschattingfout gemaakt te hebben, en op dat ogenblik Vangheluwe al tot ontslag te hebben moeten bewegen. Daarin heeft hij een pastorale fout gemaakt, zegt hij. Geen strafrechtelijke fout, geen fout inzake schuldverzuim, geen fout die tot gerechtelijke actie of mogelijke schadevergoeding voor de slachtoffers zou kunnen leiden. Nee, een beoordelingsfout. Spijtig, maar die dingen gebeuren.

Met alle respect voor de situatie waarin de mens Danneels verkeert, maar voor een kardinaal en gewezen kerkleider is dit *too little, too late*.

Wanneer Danneels meent dat het instituut en haar leiding alleen een ‘inschattingfout’ maakten en geen verdere verantwoordelijkheid dragen, dan zou hij bijvoorbeeld beter de speurders verder hun werk laten doen, eerder dan ieder wettelijk middel te gebruiken om hun huiszoekingen ongeldig te laten verklaren, om zo aan iedere gerechtelijke vervolging of schadeloosstelling te ontsnappen. Zo'n daad zou oprecht zijn dan de magere woorden die nu weerklinken.

Reageren op dit standpunt?
www.demorgen.be

Uitzonderlijk vonnis: niet NMBS maar bestuurder zelf verantwoordelijk gehouden

Bestuurder draait op voor ongeval

De politierechtbank van Hoi oordeelt dat de treinbestuurder die twee jaar geleden een treinbotsing veroorzaakte daar zelf strafrechtelijk voor moet opdraaien en niet de NMBS. De man beging volgens de rechter immers duidelijk een beroepsfout. ‘Een uitzonderlijke uitspraak’, vertelt NMBS-woordvoerder Jochem Goovaerts.

DOOR KATRIEN STRAGIER

HOEI • ‘De niet-naleving van de signalisatie is duidelijk de oorzaak van het ongeval’, oordeelt de politierechtbank. Die fout wijt ze aan onoplettendheid van de bestuurder. Bij vorige treinrampen waarbij de bestuurder een sein negeerde, zoals in Pécrot, kreeg nochtans de NMBS volle verantwoordelijkheid.

Op 3 juli 2008 reed in het Waalse Saint-Georges-sur-Meuse een goederentrein frontaal in op een trein met passagiers. Door de botsing raakten 64 mensen gewond. Talrijke betrokkenen stelden zich burgerlijke partij. Daarbij werd de conducteur vervolgd voor onopzettelijke slagen en verwondingen. Die procedure heeft een onverwachte ontknoping gekregen, geeft de NMBS zelf toe. Gewoonlijk wordt de maatschappij verantwoordelijk gesteld, maar deze keer krijgt de bestuurder zelf de schuld voor het ongeval. Volgens de rechter had de bestuurder de signalisatie aandachtiger in het oog moeten houden.

■ Bij het ongeval in juli 2008 reed een goederentrein frontaal in op een passagiers-trein. Er vielen 64 gewonden.

“Zo’n vonnis is nog maar zelden uitgesproken”, weet vakbondsman Luc Piens van ACV Spoor. “Al is ze in theorie perfect mogelijk. De werkgever is sowieso altijd burgerrechtelijk aansprakelijk, dus die bescherming genieten bestuurders altijd.” Voor de treinramp in Pécrot kreeg de NMBS zelf de volle verantwoordelijkheid, al beweerden de ouders van de bestuurder – die toen het leven liet – dat de NMBS er alles aan deed hem de schuld in de schoenen te schuiven.

“In deze procedures treedt ter verdediging een advocaat van de spoorwegen op. Maar bij een beroepsfout kan er een

belangenconflict optreden. De NMBS kan er immers op willen aansturen om de fout bij de bestuurder te leggen. Vandaar dat aangesloten bestuurders in zo’n situatie beroep kunnen doen op een advocaat van de vakbond”, vervolgt Piens.

Spanning

Of de bestuurder door een advocaat van de vakbond werd bijgestaan, is niet duidelijk. Wel verleende de rechtbank de bestuurder opschorting van de uitspraak. De aanklacht wordt dus als bewezen beschouwd, maar de treinbestuur-

der wordt niet veroordeeld tot een straf. De NMBS wordt burgerlijk aansprakelijk gesteld voor het ongeval en zal dus de schadevergoeding mogen ophoesten. Om de hoogte daarvan vast te stellen heeft de rechtbank een expert de opdracht gegeven om na te gaan welke schade de slachtoffers hebben opgelopen, zowel fysiek als psychologisch.

Eerder hadden zowel de expert van het parket als die van de NMBS verklaard dat de elektrische spanning van het sein dat de chauffeur had moeten verwittigen door onweer gezakt was. Daardoor is het mogelijk dat het oranje flikkerlicht min-

Volgens de rechter had de bestuurder de signalisatie aandachtiger in het oog moeten houden

der hard scheen. De treinbestuurder bevestigde tijdens de zittingen dat het licht uit was. Bij het volgende rode licht zou hij wel vol op de rem gestaan hebben, maar dat was te laat om de mastodont – die aan een snelheid van tegen de 120 kilometer per uur reed – tijdig tot stilstand te brengen. Die uitleg is de rechter dus niet gevolgd.

Dat de conducteur opschorting van de uitspraak kreeg, wijst wel op verzachtende omstandigheden. “Er moeten een aantal oorzaken voor de ramp geweest zijn die in het voordeel van de man spreken”, zegt Jochem Goovaerts. “Het is trouwens niet zeker of de bestuurder verder strafrechtelijk vervolgd zal worden.” De man is momenteel nog in dienst bij de spoorwegen. Volgens Goovaerts is een ontslag nog niet meteen aan de orde. Vorig jaar werden op het spoor trouwens 117 gevallen geregistreerd waarbij een sein werd voorbijgereden. In 2008 waren dat er 97.

Leterme weigert te getuigen in Fortisproces

AMSTERDAM • Uittredend premier Yves Leterme is niet van plan voor de Nederlandse rechter te getuigen over de gang van zaken rond de nationalisatie van delen van het financieel concern Fortis. Dat meldt advocaat Adriaan de Gier, die een groep gedupeerde Fortis-beleggers vertegenwoordigt.

“Hij weigert ieder contact en weigert te verschijnen”, zei De Gier over de Belgische regeringsleider. Omdat Leterme in België woont, kan de Nederlandse rechter hem niet dwingen te komen. Mogelijk zal hij daarom voor een speciale commissie in België gehoord moeten worden, aldus de advocaat. De Gier zei verder dat een aantal Nederlandse kopstukken heeft laten weten wel te getuigen. Het gaat onder anderen om demissionair minister-president Jan Peter Balkenende, oud-minister van Financiën Wouter Bos en de president van De Nederlandsche Bank, Nout Wellink.

De rechtbank in Amsterdam wees het verzoek voor de getuigenverhoor bijna een jaar geleden toe. Op woensdag 15 september zal de rechtbank een zitting houden waarop de data van de verhoor worden vastgesteld.

Omdat Leterme in België woont, kan de Nederlandse rechter hem niet dwingen te komen

De Nederlandse staat kocht de Nederlandse delen van Fortis op het hoogtepunt van de financiële crisis in 2008. Voordat gekozen werd voor nationalisatie, was aanvankelijk een ander, minder ingrijpend, reddingsplan opgetuigd. Met de verhoor wil De Gier bewijsmateriaal verzamelen voor zijn stelling dat beleggers in Fortis zijn misleid in de kleine week die verstreek tus-

sen de eerste en de tweede redding.

Leterme benadrukt bij monde van zijn woordvoerder dat hij eerder al - op vrijwillige basis - zijn medewerking verleende aan een Nederlands rapport over de afwikkeling van de Fortiszaak.

‘Rechter beslist’

De uittredende premier erkent dat De Gier hem in maart en juni van dit jaar vroeg op vrijwillige basis te getuigen in het kader van het Fortisonderzoek in Nederland. Leterme verwees de advocaat toen naar eigen zeggen door naar het bewuste rapport dat de Nederlandse onderzoekers in de Fortisenquête hebben opgesteld. “Omdat alle nuttige informatie in dat rapport is opgenomen, vond de eerste minister het niet meer nodig om op het verzoek van meester De Gier in te gaan”, verduidelijkt Letermes woordvoerder. “Het is nu aan de Nederlandse rechter om te beslissen of een getuigenverhoor nog nodig is en wie in dat geval als getuige moet worden opgeroepen.”

Zware ochtendspits kostte 634.000 euro

BRUSSEL • De wegenkaart kleurde gisterenochtend helemaal rood. In heel België stond zowat 320 kilometer file. Op een gemiddelde dag is dat 100 kilometer minder. Oorzaak voor de chaotische ochtendspits was een combinatie van factoren, legt Hajo Beekman van het Vlaams Verkeerscentrum uit. “In de eerste plaats zorgt regen voor meer files. Ook de gewijzigde verkeerssituatie op een aantal werven, zoals bijvoorbeeld in Kruishoutem en Bertem, zorgde voor vertraging. Bovendien is de eerste dinsdag van september traditioneel zeer druk.” Aan die drukte hangt ook een serieuze maatschappelijke kost vast. “Iemand die in de file zijn tijd staat te verliezen, kost per uur. Voor een vrachtwagen ligt die kost 3 tot 4 keer hoger”, legt Sven Maerivoet van Transport & Mobility uit. Alles samen kostte de ochtendspits gisteren 634.000 euro. (N.V.)

Gerecht valt binnen bij illegale film- en muziekaanbieders

BRUSSEL • Tijdens een groot-schalige politieactie in 14 Europese landen, die werd opgestart vanuit de Belgische federale politie, werden er talloze ‘releasegroups’ opgerold: bendes die illegale films en muziek ter beschikking stellen via het internet. Ook in België werden er enkele arrestaties verricht, vooral bij personen die Nederlandstalige films en muziekbestanden illegaal verspreiden, en werd de stekker uit een aantal sites getrokken. Er werden ook arrestaties verricht in Nederland, Tsjechië en Zweden. De actie werd twee jaar lang voorbereid, en was volgens waarnemers gericht op de grotere sites die illegale inhoud aanboden.

De invallen gebeurden gisterochtend in een actie die werd gecoördineerd door de Europese politiedienst Europol, nadat de Federal Computer Crime Unit (FCCU) van de Belgische federale politie een onderzoek had opgestart naar de activiteiten van releasegroups. De bendes in kwestie maken illegale kopieën van pas uitgebrachte films en muziekalbums, en maken er een spelletje van om als eerste de inhoud te publiceren op bepaalde websites (zogeheten ‘torrentsites’). Maar de activiteit brengt voor een deel ook geld op: de illegale kopieën die ze maken, worden vaak op dvd gezet en door straatverkopers verkocht als ‘bootlegs’. (RM)